

Buchelius Band 8

Het Utrechts Archief toegangsnummer 355

Band 8 gemerkt E 1, gefolieerd 1-237, verschillende handen waaronder die van Aernout van Buchel, bevattende afschriften van oorkonden en andere teksten, betreffende de geschiedenis van Utrecht en van andere gebieden van het huidige Nederland, 1266-1638 met enkele tekeningen van zegels.

Anton C. Zeven, Wassenaar 2024 alleen die gegevens en afbeeldingen, die betrekking hebben op door Buchelius in het archief gevonden en nagetekende zegels.

Inleiding

In Band 8 heeft Buchelius talloze documenten gecopiëerd en waar aanwezig de afgedrukte zegels nagetekend. Om dit werk enigszins te verminderen verwijst hij naar andere Banden als hij hetzelfde zegel al heeft nagetekend en afgebeeld. Zo bleven er in Band 8 nog 91 nagetekende zegels over. Een aantal zegels is prachtig bewaard gebleven, andere zijn geheel of gedeeltelijk verbrokken. Zegels die verdwenen waren konden uiteraard niet nagetekend worden. Dit geldt ook voor zegels, die sterk beschadigd zijn.

Meerdere zegels per document heb ik zowel als geheel en per zegel opgenomen. De relatieve groottes van de zegels zijn dan in het “geheel” te vinden, terwijl kleinere zegels afzonderlijk zijn vergroot.

Ik heb niet nagegaan of de afgebeelde zegels nog in natura bestaan of later zijn nagetekend, gefotografeerd of gescanned.

Het jaar van het opmaken van een document wordt vaak aangegeven, en de dag als “de dinsdag na St. Margriet”. Maar op welke weekdag viel St Margrietdag in bijvoorbeeld 1343? Er zijn enige programma’s die een antwoord op de vraag geven. Maar de antwoorden zijn niet eensluidend.

Ik hoop dat ik hiermee het belang van Buchelius’ sigillografisch werk heb aangetoond.

Band 8

Blz 12/13

Wouter van hardenbroec cnaep (knaap = een kandidaat-ridder), medebezegeld drie segelkens 2 in groenen ende het middelste in roden wasse, waervan de 2 eerste [= de groene zegels] hier gestelt syn, het derde een geestelick segelken synde -- 1343 dynsd. na s margreten dach **St Margrieten dach = 20 juli. In 1343 viel die dag op een zaterdag. Dus dinsdag na St Margriet is 23 juli.**

ACZ: www.pinkelotje.nl/

1. wovter hardebroeck (zie hierna)
2. middelste (niet afgebeeld) van Arent van Deventer paep ende vicaris onser vrouwen altaren
3. Hughe van Amestelle (zie hierna)

Wouter Hardenbroeck

Zevenmaal golvend doorsneden, in de eerste, derde, vijfde en zevende de balk beladen met penninkjes; in het schildhoofd een barensteel met drie hangers.

Omschrift: ---- WOVTE--HARDEBROECK

Gijsbrecht van Sterckenburg + 2 broers. Op kasteel Ster(c)kenburg. Hieruit: twee broers Gijsbrecht en Wouter van Hardenbroeck.

Zelfde familie > zelfde wapen met barensteel.

Hugo van Amstel

Vijf penningen (2-2-1), tussen het bovenste paar een ster.

Omschrift: HVGHE.V----

Blz 13

Wij Reynout b.g.g. hertogen van Gelren ende grave van Zutphen – Otto van Buren, heren Diederich van Heyden, ende h[eer] Niclaes Tegnagel ridd[er], Arent van Herle ende Weynaes van Tyel, knapen – besegelt met onsen segel – int iaer o.h. 1344 op S. Barbaren avont 4 december St Barbara, maag en martelares

Reynout van Gelre: een leeuw met dubbele staart. Omschrift: M.REYN --- DVCIS -- GELRE

Blz 16

Met 6 cleyne segelkens besegelt van groene wasse 1434 den woensd. opten 18 Aug. Geschreven op francys door Ant: van Deuticom, not. ACZ: francys = perkament; not = notaris.

Zegel 1: s ian vander haer

1. Jan vander Haer: drie ruiten (2-1). Helmtaken: twee dierenkoppen met hals, de rechter gewend. S: JAN : VANDER HAER :

zegel 2: = s. simon vrederic van swete[n],

2. **Simon Vrederic van Swieten** (zie hierna)

Simon Frederic van Swieten, geb. ca 1395, burgermeester Leiden 1410-1411, zv Gerrit Emmen Jacobsz van Zwieten en Agniese Hermansdr Heerman, tr. ?, dochter: Agniese Wapen (in rood) drie) zilveren violen met de halzen naar beneden (2-1). Omschrift: s. simon vrederic van swiete[n]. Bron: internet.

zegel 3: s: tomas vten broec,

3. **Thomas Vten broeck**: drie pootloze vogels (eenden?, 2-1); in het schildhoofd een barensteel met drie hangers. Omschrift: S.IOMAES VTEN BROEC

zegel 4: zegel van Loef verhaer is sonder helm met een bourgonsche cruiken tusschen ruyten

4. **Loef Verhaer**: zie elders, wsl van der Haer; zie zegel 1.

ACZ: een Bourgondisch kruis is een knoestige schuinkruis (Nagtegaal).

zegel 5: van Bar[thout] van Assendelft is int grote boeck A fol 229 vuytgedruct (= getekend),

5. **Barthout van Assendelft**: zie het "grote boeck"

zegel 6: = s. vt en. ten broeck

6. **Pons Utenbroeck**: drie pootloze vogels (eenden?, 2-1), in het hart een schuinkruisje. Helmteken: op een gekroonde helm een staande vogel (eend). Omschrift: (voornaam afgebroken—WIIT (lees uijt) TEN . BROECK

Blz 17

Onser gemeyne Ecclesie ende Ridderen en knapen van onse Lande ende Ecclesien

Groene was 1 2 3 4 5 6 7 8

Zie beneden voor vergroting

Groene zegels:

Ridders

Heeren Ghysebrecht van Nyenrode (1)

Heeren Johan van Bloemesteyne (2)

Heeren Hendrick van Loenresloot (3)

Heeren Dyrick van Zuylen (4)

Heeren Steven van Zuylen (5)

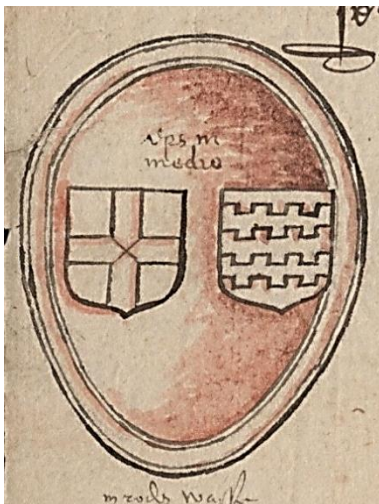
Heeren Beernt uten Enghe (6)

knapen

Johan van Rynesse ende (7)

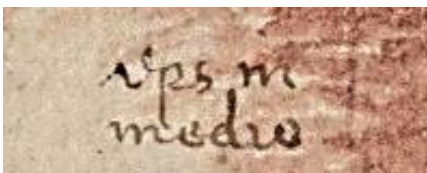
Wouter van Mynden (8)

Johan byder ghenade Goods Bisschop Tutrecht 1363 des woensdaghes nae Palm dach

Johan van Arkel, 1342-1364

Twee wapens: sig. rechts: bisdom Utrecht, sig. links Van Arkel

Boven in het zegel: *Eps ni medio*, dwz geen tekeningen of tekst

Zegel 1. Ghysebrecht van Nyenrode

1. Heeren **Ghysebrecht van Nyenrode**: een dwarsbalk; in het schildhoofd een barensteel met drie hangers. Helmteken: een kop en hals van een draak?

Zegel 2. Johan van Bloemesteyne

2. Heeren **Johan van Bloemesteyne**: drie zuilen (2-1); in het schildhoofd een barensteel met drie hangers.

Zegel 3. Hendrick van Loenresloot

3. Heeren **Hendrick van Loenresloot**: een schuinkruis

Zegel 4. Dyrick van Zuylen

4. Heeren **Dyrick van Zuylen**: drie zuilen (2-1).

Zegel5. Steven van Zuylen

5. Heeren **Steven van Zuylen**: drie zuilen (2-1).

Zegel 6. Beernt iten Enghe

6. **Beernt uten Enghe**: drie ruiten (2-1).

knapen

Zegel 7. Johan van Rynesse

7. **Johan van Rynesse** (Renesse): op een met staande blokjes bezaaid veld een leeuw met dubbele staart.

Zegel 8. Wouter van Mynden

8. **Wouter van Mynden**: drie dwarsbalken, over alles heen een schuinkruis.

Blz 18/19

Aernt van Sweten iud, h. tot Leyenbergh, Johan van Zuylen van Natewijsch, dirc van drakenbosch, alle seggers van wegen Gijsbrecht van Nyenrode, heere tot Zuylen ende van St Meertensdonck etc opten een Johan Clauwert byder ontkenenisse Goids abt St t'Vtret Poulio

1473 opten vyftienden dach in meye = 15 mei 1473

Is besegelt met seven segelen an dubbelde sterte de 2 van rode ende de 5 van groenen wasse

Zegel 1. Johan Clauert

1. abt **Johan Clauert**: drie ?gekroonde drietenige klauwen? (2-1); achter het schild St Petrus met in zijn rechterhand een sleutel en in zijn linkerhand een boek, staande in een nis. Omschrift: s. Johannis clauwert s. petris s. pauli trai ad causus
 ACZ: *Johns Clauwert abt van Sint Paulus te Utrecht*

Zegel 2. Dirc van Drakenbosch

2. **Dirc van Drakenbosch**: drie dwarsbalken, alle? balken beladen met vier schuinkruisjes. Twee leeuwen als helmhouders, de helm gekroond. Omschrift:—erck --- akenbosch.

Zegel 3. Willem van Vosse

3. **Willem van Vosse**: drie hekken (2-1). Helmtteken: mogelijk twee trompen, en er tussen een kop en hals van een haan

Zegel 4. Willem de Lochhorst

4. ende **Willem de Lochhorst** als seggers van wege: een schuinkruis, de armen bestaande uit één of anderhalve ruit. Helmteken: een kuip, waaruit twee overvallende struisveren. Omschrift: S willem de lockhorst

5

6

7

Zegel 5. Jan van Sulen van Natewisch

5. **Jan van Zulen van Natewische**: drie zuilen (2-1) en in het schildhoofd een barensteel met drie hangers. Omschrift: S.Jan van Sulen van natewische

Zegel 6. Gerrit van Ryn Zouwenszoon

6. **Gerrit van Ryn Zouwens** ende Joffer Janna van Nyenrode synen wyve optie andere syde gherit van den rijn: drie dwarsbalken. Helmteken: Omschrift: s gherit van den rijn

Zegel 7/ Ghysbert van Nijenrode

7. **Ghysbert van Nijenrode**: gevierendeeld, 1 en 4 een dwarsbalk, 2 en 3. gedwarsbalkt van zes stukken, de eerste beladen met vier, de derde met drie en de vijfde met twee schuinkruisjes. Helmtaken: uit een helmkroon een kop en hals van een draak. Omschrift: s.ghysbert van nienrode

Blz 25

Willem van Beyeren van Henegh[ouwen] ende van Hollant, bider gn G. grave van Oistervant Hughe vid. H[eer] van Heenvliet, rentmr bewesteneschelt in Zeelant

21 Apr. 1401 Besegelen groen segel – ende 2. segelen – doorgestoken brief groen segel Willem van Beyeren Hughe vid. H[eer] van Heenvliet, rentmr bewesteneschelt in Zeelant, overman Jan Hendricksen van de Smalengange ende Claes Colijssen

1

2

3

1. **Willem van Beyeren van Henegh[ouwen] ende van Hollant**: gevierendeeld, 1 en 4. schuinlinks geruit van blauw en zilver, Van Beijeren, 2 en 3. Henegouwen: gevierendeeld, a en d: in goud een zwarte leeuw, Holland: b en c. in goud een rode leeuw. Omschrift:willem oestervant

2. **Hughe vid. H[eer] van Heenvliet**: een lelie. Omschrift);
beschadigd.

3. **Jan Hendricksen van de Smalengange**: beladen met
drie kepers, vergezeld in de rechter- en linker bovenhoek van
een ster. Omschrift: S Ja--- [va]n Sm

Claes Colijssen: geen zegel

ACZ: ik ken geen wapen Colijssen. Tenzij onder de kleine zegels is geschreven: *het eerste van heenvliet afgescheit*

ACZ: betekent dit dat het wapen Van Heenvliet niet getekend is. Zo ja, dan is het tweede zegel van Claes Colijssen.

Het bestand CBG Familiewapens bevestigt **niet** de bovenstaande zegels. Hoe dan ook het zegel van Jan H. van de Smalengange toont een gekeperd schild.

Blz 26

Claes van Leyden ende Jan Arent Pouwelss schepen in Leyden ---
int iaer o.h. 1470 opt vyrede dach in Januario = 4 januari 1470

Jan Arent Pouwels: een dwarsbalk, beladen met drie rozen, en vergezeld van boven. twee leeuwen en beneden van een leeuw. Helmtaken: een kuip waaruit een leeuw komt. Omschrift: ian aer nt pouwelson

Claes van Leyden [Hendrikssoon]: drie rozen (2-1). Helmtaken: een wrong, beladen met een roos. Omschrift: s. claes van leiden heinric

Blz 26

Jacob van Lichtenb[erch], ridder ende Alphaer van Lichtenberch myn broeder – ende Ghisebrecht deecken van St. Pet[er] tVtrecht

2

3

4

Int iaer o.h. 1307 des manendages na St Pauwels dach inden achter winter Besegelt met drie groene segeltgens – gecollateerd by Ant. van Deutecom not. St Paulsdag “achter in de winter”= mogelijk 25 januari.

Zegel 1. Het segel van h[eer] Jacob van Lichtenb militis staet (elders)

Zegel van **Gijsselbrecht Jacobssoon** (Jacob van Lichtenberg, ridder): geen schild. Doorsneden, boven: onduidelijk, beneden: een naar rechts gewende geknielde mogelijk biddende man in een nis? Omschrift: ...SELBERTI.F.IACOB...RI.SCI.PETRI

Zegel 3. Wie?

Een achtarmige leliekruis. Omschrift:
S.SECRETIV.DECANI.SCI.PETRI
ACZ: zie volgende.

Zegel 4. Alphard van Lichtenberg

Alphard van Lichtenberg. Als zegel 3. Omschrift:
S.ALPHARDI.DE.LIICTENB[ER]G.

Blz 28

h.[eer] Harmen van Lockhorst Domdecken ende h.[eer] Gerrit van Bronckhorst can.[unick] f'Oudemunster, Dirck van der A, Andries de Nortte mede --- te besegelen Dirck Pyl, borger tVtrecht ende Geertruyt syn wyff Dircs dochter van de A --- int iaer o.h. 1403 Donredaechs na St. Marcus dach.

Gerrit Pijl en Gerard van Bronchorst en Dirck van der A en Andries de Witte

Zegel

1

2

3

4

Zegel 1. Gerrit Pijl

Gerrit Pijl: drie schuinrechts geplaatste pijlen met de punten omhoog, de middelste langer dan de andere twee. Schildhouder: een achter het schild staande engel, en vergezeld van twee naast het schild staande aanziende leeuwen, de linker gewend. Omschrift: S.GHERRIT --- PYL

Zegel 2. Gerard van Bronchorst

Gerard van Bronchorst: een leeuw. Schildhouder: een achter het schild staande persoon. Omschrift: Gerardi de bronchorst can sci. salu
ACZ: het is niet duidelijk of de staart van de leeuw dubbel is.

Zegel 3. Dirck van der A

Dirck van der A: drie schuinkruisjes (2-1). Omschrift: S.DIERC---VA – ND -- ER A.
CBG niet aanwezig (sept. 2020)

Zegel 4. Andries de Witte

Andries de Witte: drie rozen binnen een uitgeschulpte zoom. Schildhouder: een adelaar achter het schild. Omschrift: S. ANDRIES – DE . WITTE

Blz 28

Alyt Vrouwe van Asperen ---- besegelt met myne zegel. Gegeven int iaer o.h. 1350 op St Bartolomeus Avont– Besegelt met groene segelken --- ten syden gebrooken.

Alyt Vrouwe van Asperen: twee beurtelings gekanteelde balken. Schildhouder: twee leeuwn. Omschrift: resteert [V]ROUWE

Blz 28/29

Willam ove die Vechte, scoute, Jacob Groenewoude, Erembrecht Pellencussen, Godscalc Vrencken

Ende Gheryd Coman Gerrits, scepene tVtr[ech]t en Johan Scherpsweert en Tydeman Johans sone, Hugo Gerydsone van Amsteredamme – onse segelen aen desen brief gedaen – int iaer o.h. 1389 opten eersten dach van de maent van April = 1 april 1389. V (5) groene wasse segelkens

Zegel

1

2

3

4

5

Zegel 1: Willam overdie Vechte, scoute
 = Willam over de Vecht (genoemd in Kroniek van Johannes de Beke)

Willam overdie Vechte, scoute: drie vijfbladige bloemen (2-1); in een schildhoofd rechts een vierblad?? Omschrift: ---
 OVER -DE -- CTE

Zegel 2: Jacob Groenewoude

Jacob Groenewoude: drie hanen (2-1). Helmtaken: komend uit een kroon een eenden-/ganzen-/zwanenkop met hals tussen vlucht. Helmhouders: twee aanzierende leeuwen. Omschrift: JACOB VAN GROENEWOUDE

Zegel 3. Erembrecht Pellencussen

Erembrecht Pellencussen: een dwarsbalk, vergezeld van zes lelies, drie boven en drie beneden de dwarsbalk. Helmtaken: een hoofd, gehouden door twee leeuwen. Omschrift: --
 BRECHT.PELLE EN

Zegel 4. Godschalck Vrencken, schepen

Godschalck Vrencken: geknopte uitgeschulpte dwarsbalk; in het schildhoofd een barensteel met drie hangers. Helmteken: een vlucht. Omschrift: S.GOEDSCALC VRENCKEN

Zegel 5. Gheryd Coman Gerrits, schepen

Gheryd Coman Gerrits, schepen

Drie (volgens het bijschrift) accoloyen.
Omschrift: S.GHERR IT.C OM AN
GH..ERRI -- TSOEN

ACZ: wat is een accoloy? Een accolade? Een omhelzing? Of twee kruiken handende aan stok?

Blz 29

Johan byder gnd G. bisschop tVtrecht 1328 des saterdachs na mit vasten

Root segel

Jan (III) van Diest, 1322-1340: bij de Genade Gods bisschop te Utrecht

Bisschopszegel: een kruis, op het kruispunt beladen met het wapen Van Diest: drie dwarsbalken. Omschrift: S.AD. CAVSAS.IOH.DEI... IECLES.EPI

Blz 29

Eerst van Steenre ende Godsalc van Winsen

Eerst van Steenre: een hoge keper. drie schildhouders: 1. vrouw staande achter het schild, 2. rechts en 3. links van het schild twee leeuwen, de rechter aanzierend. Omschrift: S.ERST --- VAN.S – EENRE

besegelt met onze zegelkens -- int iaer o.h. 1392 des Vridaechs na St Petrus daech ad Cathedrum. Besegelt met 2 groene wasse segelkens [Eén elders] de tweede: Eerst van Steenre. St Petrus ad cathedrum = 22 februari.

Het zegel van **Godsalc van Winsen** : zie elders.

Blz 29

Jacob van Lichtenberg en Alfer van Lichtenberg -- Int iaer o.h. 1338 op St Panraes avont Twee zegelkens in groene[n] wasse weesende beyde gebroocken – alleen de schiltgens En slechts één afgebeeld.

ACZ: maar niet aangegeven of het zegel van Jacob of Alfer is nagetekend.

Jacob van Lichtenberch: drie lelies en in het schildhoofd een barensteel met drie hangers, en getande schildzoom.

Van Lichtenberch: CBG HDATNL010937: in rood drie gouden lelies en een getande zilveren schildzoom

Van Lichtenberg: CBG HDATNL010938: in rood drie lelies en een uitgeschulpte schildzoom, alles goud.

Ik geef beide CBG-wapens, omdat het “getande wapen” uit de 15de eeuw stamt, en “het geschulpte” uit een 18^e eeuwse wapenboek. Uit beide bronnen blijkt, dat getand ouder is, dan uitgeschulpt.

St Pancras = 12 mei, avont = St Pancratius = nu 11 mei.

ACZ: omdat de dag 's avonds om 18.00 uur begon.

Blz 29

Sande van Hee[m]stede ende Borren van Heemsteden, mijne swager, Borren van Heemsteden, mijne broeder, minen broeder Claes van Heemstede, hoge edelen, h[eer] de bisschop van Vtrecht, den h[eer] Sweder]. van Abcoude (3), ridder ende h[eer] Henric van Vianen (4), ridder ende Elias heren Borren sonen (5), Johanes van Broechusen (6), Florens van Jutfaes (7), Willem Zuermont (8) ende Dideric Borren (9) knapen dijnsd. na St Servaesd.m.meie (?) (nr zegel)

Is met 9 segelen – besegelt, het eerste gelyck (elders), het 2 des bisschops in roode wasse als (elders)

Mijn indeling van afbeelding (1 ..2).. 3 4 5 6 7

8

Zegel 3. Sweder van Abcoude

3. **Sweder van Abcoude**: drie zuilen; in het schildhoofd een barensteel met drie hangers. Omschrift: -- VEDER – BKOVD

Zegel Hendrik van Vianen

4. **Hendrik van Vianen**: drie zuilen. Omschrift: --- VIANEN ---

Zegel 5. Elias van Borren son

5. **Elias here Borren son**: een schuinbalk, vergezeld van zes lelies, drie boven en drie beneden de schuinbalk. Omschrift: S.ELIAS – ORREN
ACZ: Elias, zoon van Borre.

Zegel 6. Jannes van Broekhuse

6. **Jannes van Broekhuse**: een geschakeerd kruis. Omschrift: S.IAN VAN BROCHUSE

Zegel 7. Florens van Jutphaes

7. **Florens van Jutphaes**: een schuinkruis. Omschrift: AN – VTF—

Zegel 8. Willem Zuermont

8. **Willem Zuermont**: golvend doorsneden van acht stukken
Omschrift: S.WILLEM ZURM—

Zegel 9. Dideric Borren

9. **Dideric Borren**: een schuinbalk, vergezeld van zes lelies, drie boven en drie beneden de schuinbalk. Omschrift: - -DIDE – ORRE--
ACZ: De Borren's zullen tot de (Borre) Van Amerongen behoren.

Blz 30

Gerhard van Yzelstein, knape, int iaer o.h. 1396 des donderdachs na St Valentynsdaech = 14 februari

Gerhard van Yzelstein: een dwarsbalk, waaroverheen een geschakeerd schuinkruis. Omschrift: S.HERBRANT DE ISEL STEINE
IJselstein.

Blz 30

Eerst heere van Vulde, rid[der],
Int iaer o.h. 1349 op St Gertrud dach – segelken in groene wasse.

Eerst van Oude: vier golvende dwarsbalken. Omschrift: S. EERST VA[N] VVLDE RIDDER

Blz 30

Ghisebrecht van Vianen h[eer] van Goye ende Henric van Vianen, h[eer] van Ameyden (broers) – besegelt met onzen zegele – int iaer o.h. 1385, op St Peters dach ad Vincula.

Is met twee zegelkens in groene wasse/

Ghisebrecht van Vianen (zie elders).

Henric van Vianen

Henric van Vianen, h[eer] van Ameyden: gevierendeeld. 1 en 4. drie zuilen, 2 en 3. drie balken, elke balk gevaird. Omschrift: ---AN---ER

Blz 30/31

Aernt van Hoern, bider gn G. bisschop tVtrecht, 1371 des saterd. na onser vrouwen dach conceptio

Arnold van Horne: de bisschop achter twee schilden, rechts: bisdom Utrecht en links Van Horne (3 hoorns). Links en rechts een adelaar, de rechtser gewend. Omschrift: s. secretum arnoldi episcopi tr ecten = geheimzegel van arnold van Horne bisschop van Utrecht

Blz 31

Braem van den Velde, scout, Arnout vanden Velde, Jan Hombout, Dideric van Oosten[-], end Machelen vanden Strijpe scepene tVtrecht – int iær o.h. 1372 dynsdach na St Lucien Dach – in rode wasse daer van drie of mere plaetsen in groenen wasse vuytgemaect (getekend) en te vynden syn

ACZ: dit betekent wellicht dat het rode zegel groen geschilderd was. Zie A.C. Zeven. 2020. Gelakte middeleeuwse waszegels --. Blazoen 6: 20-25.

ACZ: 13 december St Lucia, maagd en martelares.

Jan Hombout: onder het zegel staat: heeft 4 golven, dus golvend doorsneden van acht stukken. Omschrift: --- van hombout

Machelen vanden Strijpe: een balk waarover heen een geschakeerd schuinkruis. Omschrift: --chele vander s tripe
ACZ: wapen lijkt op dat van Van IJsselstein. Een wijk

ACZ: Strijp bij Eindhoven.

Blz 31

Willam vanden Vliet ende Gysbert die Goyer, [betreft Jan van Vianen

Met onsen segelen – int iaer o.h.1397 sonnendaechs na St Victors dach -- met twee groene segelkens. De eerste sulx gebroocken dat men daer genen bescheyden afconde sien
Sint Victorsdag = 10 oktober.

Gysbert de Goyer

Wie? Twee getuigen zegelen. Het zegel van getuige 1 (van den Vliet) is verdwenen. Dat houdt dus in dat dit (resterend) zegel van **Gysbert de Goyer** is.

En leeuw. Omschrift: -- DE --

Blz 33

Henric Willams richter tot Scalwyc, Van Culenborch ende Van der Vecke int iaer o.h. 1398 so Henric Willems, minen segel van gericht[en] wegen sonnend[ae]ch na alresielen dach = allerzielendag 2 november.

Henric Willems, minen segel van gericht[en] wegen: een kruis, vergezeld in elk kwartier van een lelie. Omschrift: S. –RIC WILLEMS

Blz 33

Arent van Drakenborch – heb gebeden Gysbert van Ryn ende Henric Vrenck vanden Vliet, minen neven

Int iaer o.h.1424 daechs na den H. Jaersdach =

Arent van Drakenborch: gedwarsbalkt van acht stukke, de tweede, vierde, zesde en achtste balk beladen met resp. vier, drie, twee en één schuinkruisje. Helmtken: op een wrong twee geweistangen.

Gysbert van den Rijn: drie dwarsbalken, in het schildhoofd een barensteel met drie hangers.

Drie groene segelen de 2 als hier gemaect ende de derde (elders).

Blz 45

Gerrit van Buren, can[unik]. Tot Oudemunster t'Vtrecht ende Dirck Ruysch – int iaer 1502 des daechs na St Cruysdach in Meij.

Gerrit van Buren: een beurtelings gekanteelde dwarsbalk. Schildhouder: een kerkelijk persoon? Omschrift: s. gh --- buren p[res]bit[e]r

Dirck Ruysch: een schuinkruis. Helmtken: Omschrift: S DIRCH RUYSCH

Blz 83

dache in groene was – ses groene segelen, het 1 Gerrit van Burch (elders)

2. Zuylen met Montfort gecartuert (gevierendeeld) met de helm met twee leuwen gehouden ACZ: helmhouders

3. het zegel van Hardenbroeck alleen

4. Lanscroon metter helm de clauwen buyten tombe

5. segel van Amei met het helmteycken

int iaer o.h. 1505 opter elfdusent meegdens

ACZ: 11000 maagden dag 21 oktober.

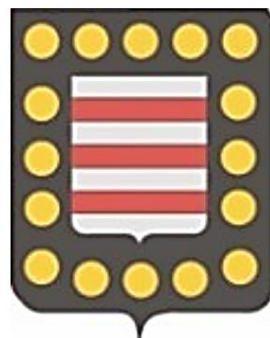

Gerrit van Culenborch: gevierendeeld, 1 en 4. een leeuw, 2 en 3. een leeuw. Helmtaken: een kroon, waaruit een dierenkop en hals,
Omschrift: S.GH --- CUILEN -- BORCH

Blz 83

Jacobua van Snellenberch ende Honcfr Heylwich Gysberts ende haer maecxmannen synde Egbert van Gruenenberch ende Willem van Nornsen? Ter eenre ende Loef van de Haer pastort tot OudeWater Johan Ruysch ter andere syde – segelen in iaer o.h. 1313 ende is met 4 groene segeltgens – besegelt als Willem metten helm van haer met het schiltgen, ende Ruysch mette moriaensvop.

ACZ: waarom Buchelius slechts één zegel tekent weet ik niet. Waarschijnlijk werden de andere zegels al elders getekend. De beschrijvingen zijn te algemeen, behalve die van pastoor Ruysch met het moriaanshoofd in zijn wapen.

Egbert van Groenenberch
: gedwarsbalkt van 7? stukken; een schildzoom beladen met 11 schijfjes. Omschrift: SIGILLUM EGBERT VAN GROENE[N]BERCH

CBG HDATNL007114 (1620).

Blz 84

Dirck Taets, canonick then Doem tVtrecht (te Dom te Utrecht), Gherrit van Cuylenborch van Rysenborch ?, van eenre ende Heynrick van Wael, Godschalck van Momssen ende Goyert van Erp van andre syde

Int iaer o.h. 1534 opt m (iii = 3) Julio.

7 segelen in rode wasse

Het eerste Taets ende Lockhorst de helm gecroont opde oude wyse,

Het 2 vt hic,

3 vt opp alibi

4 vt hic . winssen mitten helm,

5 en 7 vt hic

2

3

5

7

Zegel 2. Gherit van Cuyelenborch

2. Gherit van Cuylenborch: gevierendeeld, 1. gedeeld, a, drie zuilen, b. een leeuw, 2. gedeeld, a. drie zuilen, b. gebalkt van waarschijnlijk acht stukken, misschien balk 2, 4, 6 en 8 beladen met schuinkruisjes (zie hierna), 3. als 1, maar kwartieren, 4. als 2 maar kwartieren gewisseld. Helmtken: onduidelijk. Bijschrift: S.GHERIT VAN COLEBORCH xxVANRIJSENBOR

Zegel 3. Heynrick de Wael

3 Heynrick de Wael: drie zuilen. Helmtken: op een kroon een uitkomende leeuw. Omschrift: HEINRICK VA[N] : WAEL.

Zegel 5. Goyert van Erp

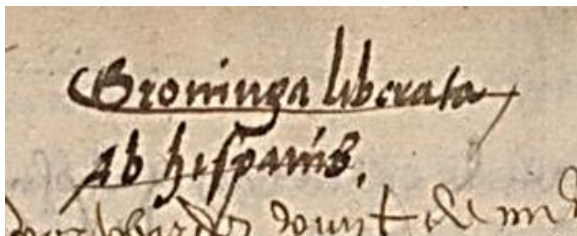
5 Goyert van Erp: een geschakeerd schuinkruis. Helmteken: een zwaan met kroon om de hals.

Zegel 7. Florens van Pallaes

7 Florens (Floris van Pallaes) dese tyt geen segel en hebben . soo hebbe ick gebeden Otto van Derthusen dese oude mij te besegelen. Otto van Darthuisen: drie rozen, Helmteken: een zwaan met opgeheven vlucht Omschrift: SIGILLUM OTT VAN DERTHUSEN.

Blz 84

Blz 84.2 begint met *Groninga liberata Ab hispanis*. Door Rennenberg was Groningen aan de Spanjaarden overgegeven. De stad werd door het Staatse Leger belegerd. Na hoeveel dagen bereikte het bericht hier over Buchelius?

Blz 84

28 April 1513 dedichslieden Hubert Jansen ende Jan Jansen die Stryier(?)

besegelt met drie segelen alse van Hubert ende Jan Janse aen de deene en Aalbert van Leuwen aen andre syde voerende deselve leuwen Leec?

ACZ: dus Hubert en Jan Janse en hun opponent voerden een leeuw in het zegel. Van wie was dan dit zegel?.

Blz 140

scepenen ende raet der stadt wyck, Huybert van Wynbergen ende j. stine syne echte huysfr.,
donderd. Post Fra[n]cisti 1524
Segel in gr[oene] wasse

Harderwijk, Stadsarchief BWH-125 Jaar 1556

Een leeuw vergezeld van 7? liggende blokjes. Omschrift:
SECRETVM.CIVITATIS.DE.HARDERWIC = geheimzegel van Harderwijk.

St Franciscusdag 18 juni

Blz 200

ende besegelt byde Com. h[eer]. Sander van Ray Daech na Sinte Laurens d[ach] a° 1501 = 10
augustus, Maar bezegelt op opte h. pynxter avont 1502

Sander van Ray: een schuinbalk beladen met drie
aanstotende ruiten geplaatst in de richting van de balk.
Schildhouder: een vogel links van het schild staande. Lint:
S.SAN DER VA[N] RAY
In groene wasse segel

Blz 200

Henrick Willemsoen van Eyck, scout van de Indyck

Henrick Willemsoen van Eyck: een schuinbalk, vergezeld met
rechtsboven een lelie. Omschrift: S.HENRICK
WILEMSOE[N]

A° 1519 opten 29 Mey

Van groenen wasse

ACZ: Indijk, gehucht bij Harmelen.

Blz 212

t'Vtrecht op des heyliger cruysdach anno 1402 onder op gedruckt 4 segelkens, het eerste in roden wasse een Engelken houdende het wapen als Burgauvartel Olij, int groen een St Pauwels houdende den schilt als in een brief by my overich synde by cans als Foeyt 3 hamerken inde plaets van vinkelshaeckers doeren ende tolner mede in groene Wasse als hier doch qualicken omme te kennen vtgedruct.

ACZ: Burgauvartel Olij (een olie uit Burgau?)/ Winkelhakens doeren; het wapen Foeijt bevat geen hamerkens, maar een dwarsbalk, beladen met (drie) weerhaken. "qualicken omme te kennen" = moeilijk om de herkennen.

van den SANDE - een golvende dwarsbalk, vergezeld van boven van twee sterren. Een half-aanziende gekroonde helm. Helmteken: een uitkomende aanzierende leeuw. Bron: Hollandse Genealogische Vereniging HOGENDA. Uit Wapenboek van Veluwe Geslachten (Anton C. Zeven, 2021).

De Doenden: een geënte dwarsbalk; een vrijkwartier, beladen met drie sterren?. Een schildhouder achter het schild staande. SIG. FUS. ARNOLDI . DE DOENE[N]

ACZ: Een persoon/familie van Doenden komt in het CBG-bestand niet voor. Misschien stond er **van de Sande** in plaats van Doende.

Anno 1580 Vyghe vt segel metten helm ten deele gebroken Grootveld vt hir gr.

Frederick Vyghe h. to Soelen, amptman ende richter inde Nederbetuwe, Jan van Grotevelt, gerichtslude aldair. Scr

Buchelius identificeert het verworden (gebroken) zegel Vijgh als twee gekruiste zwaarden. Het wapen is echter twee gekruiste armen.

Vijgh, Museum Nayrac, Barneveld

Zie Zeven (2006: 60,09 Wageningse zegelafdrukken): Jan Hendrik van Grootveld, notaris binnen Utrecht, Utrecht 15-7-1816.

Van Grootveld: een schuinkruis. Helmteken: een schuinkruis, waarvan de armen eindigen in een lelie.

Blz 238

Een in vele bladzijden beschreven geschil, dat bezegeld met drie zegels. In de tekst heb ik deze namen niet gezien, of over het hoofd gezien.

int iaer o.h. 1512 Saterd. na Mertijns transl. (welke St Martinus is dit?)

Zegel 1. Willem van Braeckel

Zegel 1

Willem van Braeckel: twee gekromde zalmen naast elkaar.
Helmteken: twee zalmen kepersgewijs en met de koppen omlaag geplaatst. Omschrift: S.WILLEM VAN BRAECKEL

Zegel 2. Willem Heinrock

Zegel 2

Willem Heinrick Sweerssoon: een leeuw. Omschrift: S. W.HEINRICK SWEERS SOEN

het derde zegel is beschreven als kruys mett helm ende croon
In het schild een kruis, en als helmteken een helm gedekt door een kroon.

Zegel 4. Jacob van Snellenberch

Zegel 4 groene wasse als hier volgh,

Jacob van Snellenberch: een in twee rijen geruite schuinbalk. Helmteken: een op de helm staande vogel.
Omschrift: S.JACOB.VAN SNELLENBERCH

Blz 239

Testament van Joncfr. Mechtelt van Winssen Simons wed van Teylingen

So hebben wy vier maechmannen enz onse segelen hier aen gedaen tot eenre oircond.

Gegeven int iaer o.h. 1529 daechs na S. Valentyns d. – iiii [4] groene wasse segelen het vierde is van Lanscroom metten t? helm

ACZ: met ? helm zal met helmteken betekenen.

Zegel 1

Antony van Winssen

Anthony van Winssen: een geknopt uitgeschulpte dwarsbalk.
Omschrift: S. ANTHONY DE WINSEN PETER
TRAIECTONS.

Zegel 2

Hendrik van Ghent

Hendrik van Ghent: Een taukruis. Omschrift: S. HEINRICK
VAN GHENT

Zegel 3
Loeff vanden Haer

Loeff vander Haer: drie ruiten (2-1). Omschrift: S. HEER .
LOEFF VANDER HAER

Blz 239
Pachtbrief van Heylwich haer Jacobs Wed van Snelleb[erch] besegelt byder erentfesten ende vromen Helias van Winsen haer neve a^o 1366 -- een root wassen segeltgen

Helias van Winsen: een geknopt uitgeschulpte dwarsbalk.
Helmteken: een vogelkop met hals. Omschrift: HELIAS
VAN WINSEN

Blz 242
Int iaer o.h. 1376 int St Jacobs dach Apostel., onder hangen acht groen segelen aldus

Na een aanhef op blz 241 volgt op blz 242 Mertyn als zaechoude Harmelen van Wie, Henric van Wie gebroeder, Kersten van Ryswic, Jacob van Rymsdyck, Tengnagel Vesande als burgers

Mijn indruk is dat Buchelius een deel van de tekst bij de overgang blz 241 nar blz 242 heeft vergeten.

1
5

2
6

3
7

4
8

Zegel 1. Herberen van Iseren

Herberen van Iserenden: palen van vair; een schildhoofd, rechts beladen met een dier/ Omschrift: S.HERBEREN VAN ISENDEREN

ACZ: lees van Isendoorn.

Zegel 2. Alert van Iserenden

Alert van Iserenden: zie boven. Omschrift: SIGILLUM ALERT VAN ISENDEREN

ACZ: lees van Isendoorn

Zegel 3. Jan van Merten

Jan van Merten: onduidelijk. Omschrift: S. JA VAN MER TEN

Zegel 4. Herman van Wie

Herman van Wie: een halve gekroonde leeuw. Omschrift: S.HENRMAN VAN WIE.
ACZ: in het CBG bestand komt een aantal wapens met dit wapenstuk voor, maar niet de naam Van Wie.

Zegel 5. Henric van Wie

Henric van Wie: een halve gekroonde leeuw. Omschrift: S.HE NR IC VA WIE
ACZ: zie voorgaande.

Zegel 6. Kerstin van Ryswic

Kerstin van Ryswic: twee afgewende gekromde zalmen met de koppen omhoog. Omschrift: S. K RIST IS

Zegel 7. Jacob van Riemsdyck

Jacob van Riemsdyck: een dubbelkoppige adelaar. Omschrift: JACOB.VAN. RIIMSDIICK

Zegel 8. Tegnagel van ?

Tegnagel van Resande: een schuinbalk, vergezeld van zes lelies, drie boven en drie beneden de balk, de balk in het midden beladen met ? Omschrift: S.TEGNAG ELL SE[N]DE

ACZ: het wapen Van Neck heeft dit wapen met op de schuinbalk een klaverblad (CBG-Wapenafbeeldingen).

Blz 243

Naar aanleiding van een oorkonde uit 1403 inder Hage op den 4 Junij gepasseert, gegeven anno 1404 op S. Peter en Pauwels avont, waerts yder schout en Gerrit Holle Gielissoon? Besegelt aldus

Gerrit van Wulcop, richter van Scalwyk en schout

Gerrit van Wulcop, schout: gedwarsbalkt van acht stukken, de balken misschien beladen met ?, en een schildhoek, beladen met drie zuilen (2-1). Omschrift: S. GERRIT VAN ?WU

Gerrit Holle Gielissoon?,

Gerrit Holle Gielissoon?: gegeerd kruis, kwartier 1 beladen met een zuil, de andere drie kwartieren elk met een lelie. Omschrift: afgebroken.

Blz 243

Wij Willem van Gulich byder Gn. G. hertoge van Gelre en greve van Sutphen

Gegeven int iaer o.h. 1393 donderdach na S. Johans dagen Baptist

ACZ: Gn. G. = Genade Gods

St Johannes den Doperdag = 24 juni

Willem, o.m. hertog van Gelre en graaf van Zutphen: een gekroonde leeuw met dubbele staart. Omschrift: afgebroken.

Blz 243

Ghisbrecht van Ruweel, ridder mit sinen seghel besegelt.

Gegeven int iaer o.h. 1343 op St Marcusdach – groen halfgebroken segelken

St Marcusdag = 25 april.

Ghisbrecht van Ruweel, ridder: een dwarsbalk. Omschrift: -
--G HISBER---

ACZ: lees Van Ruwiel.